

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 66. An & qualiter solvantur sponsalia ob supervenientem notabilem mutationem ex parte sponsi vel sponsa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

damnosum sit, sive pars culpabiliter, sive inculpabiliter omiteat contrahere; quodque Pontifex in *cit. c. fecit*, declarando liberum ab obligatione, per quem non stat Sponsalia perfici, non meminerit, an per culpabilem an inculpabilem moram faciat, ad *reg. illam 66.* dicit illam locum habere in promissione libertatis, legatis, testamentis, institutionibus &c. in quibus jus benignè interpretatur voluntatem concedentis, ne is velit donatione privare eum, sine cujus culpa conditio requisita non ponitur; quod ad contractus onerosos extendi non debet. Ad *reg. 41.* dicit, quod loquatur de pœna contrahenda, sive ex conventionem, sive ex lege; cum hæc non afficiat eum, per quem inculpabiliter stetit non fieri, quod faciendum.

Porro ad dignoscendum (dum non constat de intentione contrahentium) num terminus adjectus ad finiendam obligationem, an verò ad finiendam potius dilationem sollicitandamque expletionem obligationis, Castrop. *omissis regulis*, quas affert Sanch. *d. 53. num. 3.* tanquam minus firmis, recurrendum ait ad motiva, ob quæ præfixus terminus, nimirum, ut si utraque pars, vel ea, quæ cupit diem adjici, mota ad hoc fuit, quia sibi expedit, vel cum hac, vel cum alia, quæ sibi offertur, contrahere matrimonium intra illud tempus, quod timeatur neglectis illis matrimonii, non inventurus postea aliud ita commodum, tunc censetur dies adjectus ad finiendam obligationem; si verò moti ad statuendum diem, ne aliqua ratione matrimonium, quod maxime cupiunt, impediatur, dies adjectus censetur solum ad sollicitandam obligationis impletionem.

Quæst. 65. An & qualiter Sponsalia dissolvantur ob superveniens impedimentum matrimoniale.

1. **R**esp. primò: Ob superveniens impedimentum tantum impediens, excepto voto religionis & castitatis Sponsalia non solvuntur etiam ex parte innocentis; cum nullum præter dictum impedire matrimonium, egerique dispensatione, sit probabilissimum. Castrop. *p. 26. n. 1.* citatis Sanch. *l. 1. d. 56. num. 3.* Cön. *d. 23. du. 5. n. 36.* contra Gutt. *de mat. c. 31. n. 2.*

2. **R**esp. secundò: Ob superveniens impedimentum dirimens. V. G. affinitatis, cognationis solvuntur Sponsalia ex parte innocentis; huic siquidem ad resiliendum sufficiens data est causa per appositionem impedimenti reddentis matrimonium impossibile; ita etiam, ut hæc ratione acquirendo jus resiliendi non teneatur admittere dispensationem à potente dispensare oblatam. Castrop. *num. 2.* Cöninck. *num. 37.* Apponentis verò impedimentum obligatio, etsi durante impedimento sit suspensa, non est sublata; sed sublato per dispensationem impedimento, tenetur stare promissis, si innocens velit; quia æquum non est, ut commodum, nimirum immunitatem, à fide præstita referat ex culpa sua. Castrop. Cöninck. *LL. cit.* Sanch. *d. 56. in fine.* Gutt. *d. 32. num. 2.*

Porro apponentem absolutè teneri procurare dispensationem altero exigente; eò quòd, cum ex justitia tenebatur contrahere matrimonium, adeo-

que ei contrahendo non ponere impedimentum, jus alterius ponendo hoc impedimentum læsum à se & alià viâ non reparabile, ex justitia teneatur reparare; idque etiam si impensæ magnæ sint faciendæ pro impetranda dispensatione, dum ex aliâ solitæ sint fieri in hujusmodi dispensationem, tenet Castrop. *num. 4.* citans Ledesm. *de mat. q. 43. caus. 3.* quos sequitur Krimer. *num. 322.* contra Filiuc. *de mat. c. 8. q. 8.* Libertatem ab hac obligatione ponentem impedimentum, ubi pars altera notabile damnum non patitur, ex omissione matrimonii, item contra Sanch. Cön. Gutt. *LL. cit.* & alios, in quantum negant teneri illum ad hoc, extra casus, ubi quis fœminam spe matrimonii deflorasset, gravemque fœmæ jacturam, si nuptiæ non sequantur, ei intulit, dum dispensatio hæc sine difficultate & magnis sumptibus impetrari nequit; eò quòd obligatio contracta ex Sponsalibus urgeat solum ad adhibenda pro executione media necessaria & facilia; ad quod tamen bene responderet Castrop. neminem quidem vi Sponsalium obligationem esse ad procurandam dispensationem impedimenti dirimentis, multoque minus ad procurandam illam magnis sumptibus & via difficili; bene tamen ad hoc obligati aliquem ex iniqua & injusta impedimenti appositione, respectu ejus, & juris alterius per hoc læsi dispensatio non est medium extraordinarium, sed ordinarium perfecte requisitum.

Quæst. 66. An & qualiter solvantur Sponsalia ob superveniens notabilem mutationem ex parte Sponsi vel Sponsæ.

Resp. Solvuntur (intellige ex parte illæsi, ita ut is resiliere possit) ob quamlibet causam novam rationabilem & mutationem notabilem contractis Sponsalibus superveniens, dum ob eam notabiliter difficilior redditur matrimonium, sive dum ea talem inducit difficultatem, ut merito quis prudentum judicio, si ab initio existisset & cognita fuisset, Sponsalia non contraxisset; eò quòd promissio non obliget ultra promittentis intentionem; nemo autem præsumatur se obligate voluisse ad casum tam difficilem, ut ob eum præcognitum quivis prudens & cordatus à promissione matrimonii abstinuisset, Pirh. *h. t. num. 65.* Laym. *l. 5. sum. tr. 10. p. 1. c. 2. num. 18.* Sanch. *l. 1. d. 62. num. 3.* Arg. *c. quemadmodum. de jurejur.* procedit id ipsum, etiam si Sponsalia jurata sint; cum juramentum afficiat seu includat omnes conditiones contractus, cui adjicitur. *l. fin. c. de numerat. pecun.* adeoque imbibat hanc tacitam conditionem; rebus in eodem statu permanentibus. Castrop. *p. 79. num. 3.* Pirh. *l. c.* Sanch. *num. 4.* unde nec opus in hoc casu petere relaxationem juramenti, ut iidem. De cetero Sponsi vel Sponsæ afferenti, se non fuisse contracturum Sponsalia, si talis ab initio existisset, & nota sibi fuisset, in utroque foro fidem habendam esse, dum expensis circumstantiis verisimile est, revera non contracturum Sponsalia, si dicta causa ei cognita fuisset, docent Castrop. *num. 2.* Gutt. *c. 31. n. 9.* Pirh. Laym. *LL. cit.* Sanch. *num. 6.* idque vel maxime, si juramento confirmarent; cum in his, quæ ad animum spectant, ut sunt

sciens

sciencia, ignorantia, intentio &c. standum est cuiusque juramento, si alio modo probari nequeunt. Covar. l. 2. *resolut. c. 10. n. 1.*

Quæst. 67. An igitur tales causa, si præcesserint Sponsalia, & ignorate tunc fuerint, postmodum post ea contracta cognita, pari modo dissolvant Sponsalia, ac si tunc prius cognita.

R Esp. affirmativè Sanch. l. 1. d. 63. num. 2. Gutt. c. 34. num. 2. Laym. l. c. Castrop. l. c. num. 1. Pont. l. 12. de Sponsal. c. 18. à num. 1. cum communi contra Palud. & Gabriel, siquidem respectu talis ignorantis tempore contractus Sponsalium talem causam res notabiliter mutantur seu mutari censentur, appaerente postmodum de novo vitio, censeturque illud tunc apponi, quando ei manifestatur; cum res tunc censetur fieri, quando innotescit. Arg. c. *pastoralis, de exception.* sicut è contra censetur non esse, quando non apparet. l. in lege. ff. de contrah. empr. adde, quòd in generali simpliceque obligatione non censetur, quæ cognita ab obligatione prudenter averterent. l. obligat. general. ff. de pignor. c. veniens. de iurejur. Contrarium tamen dicendum, dum talis ignorantia causa non dedit causam contrahendi, ut dum ita quis affectus fuisset, ut si cautam vel vitium illud cognovisset, tamen adhuc contracturus fuisset (quod tamen nunquam præsumendum esse ait Castrop. cit. p. 29. n. 2. nisi id ipsum quis expresserit) quia eam respectu talis prius ignorantis & postmodum scientis, nulla censetur facta in re mutatio; ita Castrop. l. c. Pont. cit. c. 18. num. 4. Sanch. d. 65. num. 2. &c. Arque ex his jam sequitur, posse aliquem resilire à Sponsalibus, etiam juratis ob fornicationem Sponsæ, ante Sponsalia commissam, quam putabat virginem, Sanch. l. 1. d. 64. num. 3. Castrop. n. 4. Pont. n. 2. Idem secundum hos AA. fieri posse ob fornicationem viduæ; cum quoque probrosum sit ducere viduam inhonestam, adeoque id cognitum ab initio retraxisset à contrahendis Sponsalibus, quin etiam idem procedere, dum quis contraxit Sponsalia cum vidua, quam putabat virginem, censent. Sanch. l. c. Gutt. c. 34. n. 4. Pont. cit. n. 2. contra Coenick. d. 23. du. 7. num. 38. èd quòd in communi estimatione vidua censetur inferioris conditionis quam virgo in ordine ad contrahendum matrimonium. E contra ob ignoratam præcedentem fornicationem Sponsi non posse resilire Sponsam, tenent Pont. l. c. Coen. n. 62. Sanch. d. 63. n. 9. Castrop. n. 9. contra Nav. c. 22. n. 27. èd quòd vir per fornicationem illam non ita sit redditus vilior in estimatione prudentum, nec Sponsa ullam incurrat notam, quòd tali nupserit. Secus tamen censent idem AA. si vir cum pluribus fornicatus fuisset, ut censetur maxime huic vitio deditus, quod ante ignorabat Sponsa; èd quòd Sponsæ probrosum sit ducere talem, & merito timendum, ne contracto matrimonio similia patret, secundum dicta supra, vel etiam si vir haberet prolem ex priore fornicatione; cum id redderet matrimonium difficilius; tum ob alendam prolem; tum quia id solet esse causa dissidiorum. Castrop. n. 9. quod etiam extendit Coenick. cit. du. 7. concl. 5. num. 62. etiamsi proles esset legitima. Porro conficius causæ sibi sufficientis ad solvenda Spon-

R. P. Lew. Jur. Can. Tomus IV.

salia, censetur juri suo resiliendi renunciare per hoc, quòd post cognitum vitium cognosceret alteram partem; si enim ob talem copulam censentur matrimonio contracto jus divortii remittere, à fortiore per illam censentur remittere jus ad dissolvendum Sponsalia, & hæc in utroque foro, externo nimirum & conscientie. Laym. l. c. num. 20. Castrop. num. 11. Sanch. d. 66. num. 2. Pont. l. c. num. 4.

2. De cæterò contractum Sponsalium ob talem ignorantiam causæ sufficientis ad eorum dissolutionem, non reddi irritum, sed irritandum (intellige, ab ignorante seu decepto, si velit) tenent Castrop. num. 10. citatis Less. l. 2. c. 17. du. 5. num. 31. Coenick. d. 23. du. 9. à num. 72. èd quòd ignorantia hæc seu error versetur solum circa qualitatem, & non circa substantiam contractus, utpote quæ personam respicit absolute & in eam consentit absque eo, quòd consensus hic feratur in qualitates, quæ personam afficere possunt, & ei evenire, licet eo pacto & modo fiat contractus, ut si postea eveniat vel appareat aliquid, quod contractum notabiliter difficiliorem reddat, jus sit comparti resiliendi.

Quæst. 68. An laborans impedimento seu vitio occulto, quod si cognoscetur, partem averteret à Sponsalibus contrahendis, possit eo tacito seu occultato contrahere Sponsalia.

R Esp. primò affirmativè, dum impedimentum tale est, ut reddat nuptias minus commodas, non tamen omnino incommodas (qualia incommoda sunt V. G. si mulier corrupta, notabiliter deformis, pauper, ignobilis, etsi putetur nobilis dives; item si sit famæ non bonæ, improbis moribus, ferotis ingenii, à quibus statuit se corrigere, hæc in matrimonio non efficiunt, etsi minus commodum reddant; cum per hoc, quòd femina sit corrupta, pauper, perditis moribus, corrigendis tamen, non impeditur socialis vita, generatio, honesta proles educatio) siquidem usu & consuetudine satis compertum est, neminem teneri tale impedimentum suum manifestare; quin &, ut Castrop. p. 30. num. 2. si impedimentum tuum cedat in diminutionem status honesti & famæ tuæ, licere non tantum illud tegere, sed & desuper interrogato dissimulare æquivocè respondendo; adeoque pars sibi imputare debet, quòd non melius inquirendo in talia decepta fuerit, quodque prout debuit, exploratum non habuerit alterum, non esse obligatum prodere talia sua impedimenta. Ira docent præter Castrop. Sanch. de matrim. l. 6. d. 27. num. 8. Pont. l. c. d. 18. num. 6. Coen. d. 23. du. 12. concl. 1. & 2. qui tamen etiam advertunt, quandoque per accidens non licere contrahere Sponsalia, multoque minus matrimonium tali impedimento non manifestato, dum nimirum prudenter timetur, matrimonio contracto defectum manifestandum, & partem ægerimè laturam, adeoque inde graves discordias orituras; èd quòd caritas, exigat, nequis commodum suum procutet cum tam gravi damno proximi. Illud quoque certum putat Castrop. n. 3. cum Coen. l. c. n. 93. non licere fingere se esse nobilem, divitem, bonæ famæ &c. ut alium inducat ad contrahendum; quia esset dotata & fraudulenta inductio.

F 2

2. Resp.